

Offentliggjort d. 14. juni 2014

Skærpede regler for virksomhedsskatteordningen[©]

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

Regeringen fremsatte i denne uge et lovforslag, der skal imødegå utilsigtet udnyttelse af virksomhedsskatteordningen. Forslaget er rettet mod erhvervsdrivende, der har privat gæld i virksomhedsordningen, eller har stillet sikkerhed i virksomhedsaktiver for privat gæld. Vedtages lovforslaget, er det tanken, at dele af loven skal have virkning allerede fra lovforslagets fremsættelse, dvs. fra den 11. juni 2014.

Reglerne om skærpede skattemæssige konsekvenser ved sikkerhedsstillelse i virksomhedsaktiver for privat gæld vil antageligt ramme mange og da med stor kraft som følge af dispositioner, der måske er foretaget 10 – 20 år tilbage i tid.

Mange erhvervsdrivende, der driver virksomhed i personligt regi, kan med fordel anvende virksomhedsskatteordningen ved beskatning af indkomst fra virksomheden.

Med virksomhedsskatteordningen sikres, at indkomst fra personligt ejede virksomheder tilnærmelsesvist svarer til beskatningen af indkomst fra virksomhed, der drives i selskabsform.

Først og fremmest giver virksomhedsskatteordningen bedre muligheder for at opspare overskud til konsolidering eller udvidelse af virksomheden. Overskud, der bibeholdes i virksomhedsskatteordningen, er således kun undergivet en lav, foreløbig beskatning på

Offentliggjort d. 14. juni 2014

24,5 pct. (2014). Herved får den erhvervsdrivende samtidig mulighed for at udjævne sin personlige indkomst over flere år. Den erhvervsdrivende kan på denne måde undgå den situation, at indkomst i gode år undergives fuld beskatning, herunder med den højeste marginale skattesats, ligesom det med virksomhedsskatteordningen er muligt at udnytte personfradrag og lavere beskatning af beløb under grænsen for topskat m.v. i dårlige år med en beskeden indkomst eller måske ligefrem underskud.

Endvidere kan renteudgifter af gæld i virksomhedsordningen fratrækkes med fuld fradragseffekt og modregnes i indtægt i virksomhedsskatteordningen.

Først når overskud overføres fra virksomhedsskatteordningen til den erhvervsdrivendes privatsfære, vil der blive tale om en beskatning af denne ”hævning i virksomhedsskatteordningen” med en sats svarende til skattesatsen for personlig indkomst, men med reduktion af den allerede betalte skat i virksomhedsordningen. Virksomhedsskatteordningen sikrer således samtidig, at indkomst, der overføres til den erhvervsdrivendes privatøkonomi beskattes på samme måde som personlig indkomst for ikke-erhvervsdrivende, dvs. med op til højeste marginale skattesats.

Den nuværende udformning af virksomhedsskatteordningen giver imidlertid mulighed for visse dispositioner af skatteoptimerende karakter, der efter regeringens opfattelse er udtryk for en ”utilsigtet udnyttelse” af reglerne. Det nye lovforslag skal på forskellig måde dæmme op for denne utilsigtede udnyttelse.

Lovforslaget indeholder følgende elementer:

Privat gæld i virksomhedsskatteordningen

Der er som udgangspunkt ikke noget til hinder for, at den erhvervsdrivende indskyder privat gæld i virksomhedsskatteordningen med den virkning, at der opnås fuld fradragseffekt for renteudgifter, og at gælden afdrages med lavt beskattet indkomst. Virksomhedsskatteordningen indeholder således visse reguleringsmekanismer, der skal sikre, at den erhvervsdrivende i sidste ende beskattes på samme måde som ikke-

Offentliggjort d. 14. juni 2014

erhvervsdrivende, herunder at fradragsværdien af private renteudgifter i virksomhedsskatteordningen bliver den samme som for ikke-erhvervsdrivende.

Der kan imidlertid peges på tilfælde, hvor den erhvervsdrivende ved at placere privat gæld i virksomhedsskatteordningen så at sige aldrig kommer til at betale fuld skat af virksomhedens overskud, men kun den foreløbige skat på 24,5 pct. (2014). I lovforslaget fremhæves den situation, at den erhvervsdrivende ganske enkelt ikke er i stand til at udrede den udskudte skat, når han til sin tid udtræder af virksomhedsskatteordningen.

Med lovforslaget fra den 11. juni 2014 foreslår regeringen på den baggrund for det første, at muligheden for at opspare virksomhedens overskud i virksomhedsordningen mod betaling af en foreløbig virksomhedsskat på 24,5 pct. (2014) skal forbeholdes tilfælde, hvor saldoen på den såkaldte indskudskonto er nul eller positiv, dvs. – i grove træk – i tilfælde, hvor værdien af indskudte aktiver i virksomhedsskatteordningen overstiger de indskudte passiver i virksomhedsskatteordningen.

Overstiger de indskudte passiver derimod værdien af de indskudte aktiver – dvs. at **indskudskontoen er negativ**, hvilket som udgangspunkt er ensbetydende med, at privat gæld er placeret i virksomhedsordningen – kan den erhvervsdrivende **ikke nøjes** med at betale den foreløbige virksomhedsskat på 24,5 pct. Det betyder, at virksomhedens skattepligtige overskud overføres til den skattepligtige til beskatning ved opgørelsen af den personlige indkomst, **så længe indskudskontoen er negativ**.

Disse nye regler om skærpet beskatning ved en negativ indskudskonto skal efter lovforslagets overgangsbestemmelser gælde for indkomst, der er erhvervet fra og med den 11. juni 2014.

Den skærpede beskatning skal efter forslaget endvidere gælde, uanset om indskudskontoen er negativ som følge af indskud af privat gæld allerede ved den erhvervsdrivendes indtræden i virksomhedsskatteordningen, eller om indskudskontoen bliver negativ, mens den erhvervsdrivende er i virksomhedsordningen, eksempelvis som følge af hævninger, der overstiger virksomhedens overskud.

Offentliggjort d. 14. juni 2014

Det vil efter lovforslaget fortsat være muligt at placere privat gæld i virksomhedsordningen og samtidig bevare opsparingsmuligheden i ordningen, når blot indskudskontoen ikke bliver negativ. Sådanne situationer forekommer, når den selvstændige eksempelvis indskyder flere erhvervsmæssige aktiver end passiver, uanset at sidstnævnte kun er privat gæld. Der vil derfor fortsat forekomme tilfælde, hvor den selvstændige kan spare virksomhedens overskud op i virksomhedsordningen med en lav foreløbig beskatning, uanset at vedkommende har indskudt privat gæld.

Er indskudskontoen negativ, men kan den erhvervsdrivende dokumentere eller sandsynliggøre, at der kun indgår erhvervsmæssig gæld i virksomhedsskatteordningen, vil kontoen blive nulstillet.

Det skal endelig tilføjes, at der i lovforslaget foreslås en **bagatelgrænse**, således at forstå, at hvis den nominelle værdi af en negativ saldo på indskudskontoen såvel primo som ultimo indkomståret, begge med tillæg af en eventuel sikkerhedsstillelse den 11. juni 2014, jf. nedenfor, ikke overstiger 100.000 kr., vil det stadig være muligt at opspare overskud til en lav foreløbig beskatning. Men denne undtagelse er snæver, og kan ikke bruges fra og med det indkomstår, hvor en saldo på indskudskontoen bliver negativ eller en negativ saldo forøges. Reglen om en bagatelgrænse gælder endvidere kun for erhvervsdrivende, der den 11. juni 2014 var indtrådt i virksomhedsskatteordningen, og således anvendte ordningen ved lovforslagets fremsættelse.

Sikkerhedsstillelse i virksomhedsaktiver

En anden – og forholdsvis udbredt – fremgangsmåde til at reducere skatten af virksomhedens indkomst til den foreløbige skat på 24,5 pct. (2014) er at undgå hævninger i virksomhedsskatteordningen og i stedet finansiere privatforbrug ved låneoptagelse, eksempelvis på en kassekredit, men hvor virksomhedens aktiver stilles til sikkerhed for den private gæld.

Det er her Skatteministeriets opfattelse, at ganske vist forbliver det opsparede overskud formelt set i virksomhedsordningen, men reelt må virksomhedens opsparede overskud anses for hævet via optagelse af den erhvervsdrivendes private korresponderende kasse-

Offentliggjort d. 14. juni 2014

kredit, som overskuddet er stillet til sikkerhed for – og da kun med den lave foreløbige beskatning.

Det hører med til billedet, at den erhvervsdrivende med denne transaktion så at sige blot udskyder betalingen af fuld skat af virksomhedens overskud. Men som ved placering af privat gæld i virksomhedsskatteordningen kan der peges på tilfælde, hvor den erhvervsdrivende aldrig kommer til at betale fuld skat af virksomhedens overskud, men kun den foreløbige skat på 24,5 pct. (2014), nemlig ved manglende betalingsevne.

På denne baggrund foreslås ved lovforslaget fra den 11. juni 2014, at hvor den erhvervsdrivende stiller **aktiver** i virksomhedsskatteordningen til sikkerhed for **gæld, der ikke indgår** i virksomhedsskatteordningen, skal et beløb svarende til sikkerheden anses for hævet med den heraf følgende yderligere beskatning af den erhvervsdrivende.

Denne nye regel skal efter lovforslaget have virkning for sikkerhedsstillelse, der foretages fra og med den 11. juni 2014.

Som et yderligere led i de nye regler om sikkerhedsstillelse i virksomhedsaktiver foreslås det videre, at muligheden for opsparing af virksomhedens overskud mod betaling af en foreløbig virksomhedsskat på 24,5 pct. (2014) skal bortfalde (midlertidigt), hvis den erhvervsdrivende **allerede** ved lovforslagets fremsættelse, dvs. **den 11. juni 2014, har stillet sikkerhed** i virksomhedsaktiver for gæld, der ikke indgår i virksomhedsordningen. Af de foreslåede overgangsbestemmelser til lovforslagets nye regler om sikkerhedsstillelse i virksomhedsaktiver fremgår således, at hvis aktiver, der indgår i virksomhedsordningen, står til sikkerhed for gæld, der ikke indgår i virksomhedsordningen, den 11. juni 2014, kan der ikke foretages foreløbig beskatning med 24,5 pct. (2014), for indkomst erhvervet fra og med den 11. juni 2014, så længe aktiverne står til sikkerhed.

Undtaget herfra er alene de tilfælde, der falder ind under en *bagatelgrænse*. Det drejer sig om tilfælde, hvor den nominelle værdi af en negativ saldo på indskudskontoen såvel primo som ultimo indkomståret begge med tillæg af en eventuel sikkerhedsstillelse den 11. juni 2014, ikke overstiger 100.000 kr. I disse tilfælde vil der ikke blive tale om en skærpet beskatning.

Offentliggjort d. 14. juni 2014

Denne del af lovforslaget vil antageligt ramme mange – og meget hårdt, da der kan være tale om ganske betydelige beløb over mange år.

Det er præciseret i lovforslaget, at den erhvervsdrivendes mulighed for at optage erhvervsmæssig gæld til f.eks. finansiering af virksomheden og stille virksomhedens aktiver til sikkerhed for en sådan gæld, ikke berøres ved lovforslaget.

Som nævnt indledningsvist har sikkerhedsstillelse i virksomhedens aktiver for privat gæld i praksis haft en vis udbredelse. Spørgsmålet om de skattemæssige konsekvenser ved en sådan sikkerhedsstillelse vil med vedtagelsen af det foreliggende lovforslag blive reguleret direkte i loven. Det er næppe for vidtgående at anføre, at det i rådgiverkredse har været antaget, at denne fremgangsmåde var fuldt ud lovlig, og dette synspunkt har uomtvisteligt haft støtte i forarbejderne til loven om virksomhedsskatteordningen. I det nye lovforslag er medtaget en nærmere omtale af disse fortolkningsbidrag.

Fortolkningsbidragene synes da heller ikke at efterlade megen tvivl om, at Skatteministeriet ved vedtagelsen af virksomhedsskatteoven i 1986 opfattede modellen som fuldt ud lovlig. Dette har da også været lagt til grund ikke blot af rådgivere, men tilsyneladende også af skattevæsenet siden 1986 og frem til nu - dvs. gennem snart 3 årtier.

I tilknytning til lovforslagets omtale af de nævnte fortolkningsbidrag har Skatteministeriet imidlertid medtaget en ledsagende bemærkning om, at *”Der ikke ses at foreligge retspraksis omkring den anførte model med sikkerhedsstillelse, så retstilstanden er uafklaret.”*

Set i lyset af de omhandlede fortolkningsbidrag kan forholdet dog nærmest beskrives derhen, at der reelt ikke har været noget at afklare, al den stund alle involverede parter har været enige om, hvordan retsstillingen var. En omtale af retstilstanden som uafklaret forekommer på den baggrund noget overraskende.

Offentliggjort d. 14. juni 2014

Det ligger på den baggrund ikke fjernt at antage, at Skatteministeriet med den ovenomtalte ledsagende bemærkning har ønsket at forbeholde sig adgang til en efterprøvelse af, om modellen lovligt har kunnet etableres i tiden forud for 11. juni 2014.

Rentekorrektion

Som nævnt indledningsvist kan en erhvervsdrivende indskyde privat gæld i virksomhedsskatteordningen med den virkning, at der opnås fuld fradragseffekt for renteudgifter, og at gælden afdrages med lavt beskattet indkomst. Virksomhedsskatteordningen indeholder imidlertid visse reguleringsmekanismer, der skal sikre, at den erhvervsdrivende i sidste ende beskattes på samme måde som ikke-erhvervsdrivende.

For at sikre, at fradragsværdien af private renteudgifter i virksomhedsskatteordningen for erhvervsdrivende i sidste ende bliver den samme som for ikke-erhvervsdrivende, er der i virksomhedsskatteoven fastsat særlige regler om *rentekorrektion*. Uden at gå i detaljer vedrørende de beregningstekniske forhold omkring rentekorrektion, er der i lovforslaget lagt op til en skærpet beskatning efter reglerne om rentekorrektion for at gøre det mindre attraktivt at indskyde privat gæld i virksomhedsskatteordningen. Konkret foreslås, at der fastsættes en særlig rentekorrektionssats, og at denne rentekorrektionssats forhøjes med effektivt 3 procentpoint i forhold til den gældende kapitalafkast-sats.

De her nævnte ændringer foreslås at have virkning fra og med indkomståret 2015. Det betyder, at den erhvervsdrivende har mulighed for at foretage dispositioner i virksomhedsskatteordningen, således at han ikke skal beregne rentekorrektion, eksempelvis ved at nedbringe den negative saldo på indskudskontoen til 0 inden indkomståret 2015.

— o —